

Андрій Зельницький,
кандидат педагогічних наук, професор
ORCID ID 0000-0002-3910-7329
Володимир Оліферук,
ORCID ID 0000-0002-0722-7561
Лариса Левицька,
ORCID ID 0000-0001-6575-9964
Національний університет оборони України
імені Івана Черняхівського

ПЕДАГОГІЧНІ КАТЕГОРІЇ “ТЕХНОЛОГІЯ” І “МЕТОДИКА”: ДЕФІНІТИВНИЙ ТА ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ

Статтю присвячено аналізу логічних визначень, які містять найістотніші ознаки загальнонаукових категорій “технологія” і “методика” та їх інтерпретації з урахуванням особливостей застосування у педагогіці вищої і вищої військової освіти. Уточнено зміст педагогічних понять “технологія” і “методика”, проведено їх структурно-порівняльний аналіз. Розглянуто співвідношення та взаємозв'язки таких категорій як: “освітні технології”, “педагогічні технології”, “технології навчання”, “методики навчання”, що є важливими процесуальними складовими педагогічної системи в контексті якості освіти, освітньої діяльності та підготовки військових фахівців у закладах вищої військової освіти та військових навчальних підрозділах закладів вищої освіти (далі – ЗВО).

***Ключові слова:** технологія, освітні технології, педагогічні технології, технології навчання, методика, методи навчання.*

Постановка проблеми. Серед основних проблем педагогічної науки проблема якості підготовки фахівців з вищою освітою постає як одна з пріоритетних. Її розв'язанню присвячено багато фундаментальних і прикладних наукових досліджень. Чимало з них пов'язано з удосконаленням поняттєво-категоріального апарату, де чільне місце відведене визначенню понять “педагогічна технологія” і “методика навчання”. Проведений аналіз відповідних досліджень і публікацій свідчить про те, що існують різні підходи до тлумачення представниками певних наукових шкіл зазначених педагогічних категорій – від часткового ототожнення сутності даних понять – до їх повного розмежування та пов'язаності між собою родо-видовою залежністю. Деякі науковці схиляються до думки, що технологія містить у собі низку методик. Інші вважають, що методика більш широке поняття, пов'язане із використанням в педагогічній практиці тих чи інших технологій. Що методики мають здебільшого рекомендаційний характер, а технології більш жорстко пропонують певну послідовність дій суб'єктів навчання, відступ від якої може перешкоджати досягненню запланованих результатів навчання. Відтак, в контексті удосконаленню якості освіти та освітньої діяльності ЗВО постає проблема щодо теоретичного обґрунтування сутності понять “технологія” і “методика”, оптимізації співвідношення між їх змістом та об'ємом, здійснення інших логічних процедур і підходів задля більш коректного впровадження результатів проведеного дефінітивного і

порівняльного аналізу цих категорій в педагогічну практику вищої військової школи.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемі визначення сутності понять “педагогічна технологія” і “методика” присвячені дослідження вітчизняних та зарубіжних учених, серед них: С.У. Гончаренко [1], І.М. Дичківська [3], В.І. Загвязинський [4], В.М. Монахов [5], О.С. Падалка [7], О.І. Пометун [8], С.О. Сисоєва [9], В.О. Сластенін [10], та інші. Особливостям застосування зазначених понять у сфері вищої військової освіти присвячені дослідження військових учених-педагогів і психологів А.О. Вітченка [11], М.І. Нешадима, В.І. Осьодла, В.В. Ягупова [12].

Мета статті полягає в теоретичному дослідженні педагогічних понять “технологія” і “методика”, уточненні їх сутності, змісту та взаємозв’язків на основі проведення відповідного дефінітивного та порівняльного аналізу цих понять задля науково обґрунтованого і більш коректного впровадження його результатів у педагогічну теорію та практику вищої військової школи.

Методи дослідження. Уточнення сутності понять “технологія” і “методика” щодо освіти, інших близьких за змістом категорій проведене із застосуванням таких теоретичних методів дослідження: системний аналіз і синтез, індукція та дедукція, порівняння, класифікація, узагальнення й систематизація, ідеалізації та абстрагування.

Виклад основного матеріалу. Різноманітність підходів у сучасній педагогіці до розуміння понять “технології” і “методики” і значна кількість визначень цих категорій не піддаються коректній науковій класифікації, що змушує повернутися до аналізу зазначених дефініцій.

Ідею технологізації навчального процесу одним із перших оприлюднив чеський мислитель-гуманіст, педагог, громадський діяч Ян-Амос Коменський (1592-1670). Технологія навчального процесу, за його переконаннями, повинна гарантувати позитивний результат навчання, для цього слід чітко окреслити цілі, вміло вибрати засоби та встановити певні правила їх використання.

Термін “технологія” походить від грецьких слів “*techne*” – мистецтво, майстерність, вміння, і “*logos*” – вчення, наука. Спершу його використовували у виробничій діяльності, де технологія трактується як сукупність знань про різноманітні засоби обробки матеріалів, мистецтво володіння процесом.

Науково-технічний прогрес зумовив технологізацію не лише як процес у сфері матеріального виробництва, але й проник у сферу культури, гуманітарного знання. Ідею становлення педагогічної технології, як зазначає І. Дичківська, відтворює, певною мірою, така схема: задум упровадити інженерний підхід “інженерна педагогіка” – технічні засоби в навчальному процесі – алгоритмізація навчання – педагогічна технологія (дидактичний аспект) – поведінкова технологія (аспекти виховання) [3]. Протягом останніх десятиріч у педагогіці відбулося розмежування таких понять, як “освітня технологія”, “педагогічна технологія”, “технологія навчання”.

Освітні технології відображають загальну стратегію розвитку освіти, єдиного освітнього простору. Їх призначення – прогнозування розвитку освіти,

її проектування планування і передбачення результатів, визначення засадничих принципів стандартизації освіти тощо. Система освітніх технологій є своєрідним інтегральним комплексом, що включає людей, ідеї, концепції, засоби і способи організації освітньої діяльності. До освітніх технологій можна віднести державні програми, концепції, закони освіти та ін. У сучасній Україні подібними освітніми технологіями є, наприклад, стратегія розвитку освіти, гуманістична концепція освіти, Закони України “Про освіту”, “Про вищу освіту” та ін.

Якщо освітні технології відображають стратегію розвитку освіти, то педагогічні технології (далі – ПТ) відображають тактику їх реалізації. Термін “педагогічна технологія” з’явився в освіті порівняно недавно (англієць Дж. Саллі – 1886 рік) і на сьогоднішній день не є загальноприйнятим у традиційній педагогіці. Дефінітивний аналіз поняття ПТ свідчить, що в його зміст автори вкладають різне розуміння. Так, асоціація з педагогічних комунікацій і технологій США трактує ПТ як комплексний інтегрований процес, який включає людей, ідеї, засоби і способи організації діяльності для аналізу проблем, що охоплюють основні аспекти засвоєння знань. У “Глосарії сучасної освіти” це поняття сформульоване як системний метод створення, застосування і визначення процесу викладання та засвоєння знань з урахуванням технічних і людських ресурсів та їх взаємодії, завдання якого – оптимізація форм освіти [2].

В.І. Загвязинський під педагогічною технологією розуміє системну проектувальну діяльність, що дозволяє запрограмувати освітні ситуації, діяльність суб’єктів навчання зі значним ступенем імовірності досягнення бажаних результатів [4].

В. Монахов вважає, що ПТ є продуманою у всіх деталях моделлю спільної педагогічної діяльності з проектування, організації та проведення освітнього процесу із забезпеченням комфортних умов як для учнів, так і для вчителя [5].

О. Пометун поняття ПТ розглядає як науково обґрунтовану педагогічну (дидактичну) систему, яка гарантує досягнення певної навчальної мети через чітко визначену послідовність дій, спрямованих на розв’язання проміжних цілей і заздалегідь визначений остаточний результат [8].

На думку С. Сисоєвої, ПТ є системою найбільш раціональних способів досягнення поставленої педагогічної мети [9].

У сфері військової освіти ПТ розглядають як упорядковану взаємодію учасників освітнього процесу закладу вищої військової освіти (ЗВВО), що має забезпечити якість підготовки здобувачів вищої військової освіти з визначеним рівнем сформованості в них певних компетентностей відповідно до стандартів освіти [6, с. 120]. До основних структурних складових ПТ, як системи, варто віднести такі з них: цільову, мотиваційно-акмеологічну, проектувально-планувальну, змістово-компетентнісну, комунікативно-перетворювальну, діагностично-оцінну, аналітичну та коригувальну [8, с. 120-127]. При цьому кінцевим результатом застосування ПТ виступає

компетентність. Під компетентністю розуміється інтегральний показник якості підготовки здобувача вищої військової освіти як доведена ним здатність і готовність до виконання функціональних обов'язків на посаді за призначенням у військах (силах) на основі творчого застосування здобутих знань, сформованих навичок та умінь, інших професійно важливих якостей і ціннісних орієнтацій відповідно до стандартів освіти. У даному контексті “здатність” – це властивість індивіда, який може, уміє здійснювати, виконувати, робити що-небудь, поводити себе певним чином [13, с. 360]; “готовність, готовий” – стан індивіда, який набув досвіду, досяг високої майстерності, підготувався до чого-небудь [13, с. 194].

Такої ж думки щодо сутності поняття “компетентність” дотримуються В.В. Ягупов і В.І. Свистун, які наголошують, що прояв компетентності відбувається “в конкретній ситуації в процесі здійснення професійної діяльності, оскільки якщо вона залишається не виявленою, потенційною, то це не є компетентністю, а лише прихованою можливістю” [12, с.6];

На основі аналізу наведених підходів до визначення ПТ різними авторами можна констатувати, що дане поняття розглядається за низкою підстав як: раціональний спосіб досягнення свідомо сформульованої освітньої (навчальної, виховної) мети; складова педагогічної системи; педагогічна діяльність; системно-діяльнісний підхід до освітнього процесу; мистецтво педагога; модель; засіб оптимізації і модернізації освітнього процесу; процесуальний компонент (складова) педагогічної системи; інтегративний підхід до освіти тощо.

За безліччю підходів до визначення поняття ПТ дещо втрачається її сутність, в основу розуміння якої слід покладати певні засадничі принципи, а саме:

- концептуальності (опора на певну наукову базу, що сприяє досягненню цілей);

- системності (педагогічна технологія повинна мати всі ознаки системи – логіку, структуру, взаємозв'язок, цілісність);

- керованості (можливість планування, варіювання і корекції педагогічного процесу);

- ефективності (результативність за досягненням мети і оптимальність за витратами);

- відтворюваності (можливість повторення в подібних умовах).

Відтак, поняття ПТ, адаптоване до особливостей функціонування системи вищої військової освіти, можна представити як упорядковану взаємодію учасників освітнього процесу, що має гарантовано забезпечити якість підготовки здобувачів вищої військової освіти з визначеним рівнем сформованості в кожного з них певних компетентностей відповідно до стандартів освіти та досягненням заздалегідь запланованих результатів навчання. Ключовими складниками у визначенні даного поняття є такі: упорядкована взаємодія, гарантія якості, компетентність, результати навчання.

Щодо поняття “технологія навчання” то воно близьке, але не тотожне поняттю “педагогічна технологія”, оскільки відображає шлях освоєння конкретного навчального матеріалу (поняття) в межах навчальної дисципліни, теми, питання і в межах обраної технології. Технології навчання варіативні і близькі до методик. Вони можуть називатися дидактичними. Їхнє завдання – максимально спростити організацію навчального процесу, зберігши його ефективність шляхом передачі творчих функцій викладачу. Технологія навчання охоплює зміст, форми, методи навчання і за своєю сутністю близька до поняття методика.

Методика (від грец. μέθοδος — “шлях через”). Великий тлумачний словник сучасної української мови пропонує таке визначення цього терміну – сукупність взаємопов’язаних способів та прийомів доцільного проведення будь-якої роботи; вчення про методи викладання певної науки, предмета [13, с. 522].

Український вчений-педагог С. Гончаренко зазначає, що в сучасній українській мові термін “методика” означає як сукупність методів навчання чогось, так і науку про методи навчання [1]. Як галузь педагогічної науки поняття “методика навчання” досліджує процес опанування основами певної навчальної дисципліни та розкриває закономірні зв’язки між трьома невід’ємно пов’язаними між собою структурними елементами. Це навчання навчальної дисципліни (об’єкт пізнання), викладання (діяльність викладача) та учіння (діяльність здобувачів освіти). На підставі виявлених закономірностей розробляються вимоги до змісту навчальної дисципліни, викладання та учіння.

Методика навчання характеризується співвідношенням активності викладача та здобувачів освіти, характером поєднання колективних та індивідуальних форм навчальної роботи, співвідношенням зорової та слухової інформації у поданні навчального матеріалу, кількістю і складністю завдань, які стоять перед тими, хто навчається, мірою допомоги, що їм надається під час вивчення навчальної дисципліни, її розділу, окремої теми тощо.

Серед основних закономірностей методики навчання варто виокремити такі з них:

залежність основної мети та завдань навчання від рівня, потреб і можливостей суспільства, рівня розвитку педагогічної науки і практики;

залежність результативності навчання від поєднання внутрішніх (особистісних) мотивів з зовнішніми (суспільно-економічними) умовами;

залежність рівня продуктивності навчання від матеріально-технічного та методичного забезпечення навчального процесу, оптимального застосування засобів та методів навчання, форм його організації;

обумовленість результативності навчання інтенсивністю зворотних зв’язків, врахування результатів попередніх етапів.

Зміст методики навчання включає:

виявлення пізнавального значення даної навчальної дисципліни та її місця в системі освіти (підготовки фахівця).

визначення завдань даної навчальної дисципліни та її змісту.

визначення та застосування відповідних методів, засобів, форм організації навчання для опанування змістом навчальної дисципліни.

При цьому методи навчання прийнято розрізняти за такими характеристиками:

характером подачі (викладення) навчального матеріалу: словесні, наочні, практичні;

організаційним характером навчання: методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності; методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності; методи контролю та самоконтролю у навчанні;

логікою сприймання та засвоєння навчального матеріалу: індуктивно-дедукційні, репродуктивні, інтерактивні, прагматичні, дослідницькі, проблемні тощо.

Сучасні українські методисти окремих навчальних дисциплін наголошують на тому, що в основу поняття “методика навчання” слід покласти такі рівновагомі процесуальні складники педагогічної системи як викладання матеріалу викладачем, так й учіння здобувачами освіти – єдиного процесу оволодіння навчальним предметом. Подібний підхід почав впроваджуватися, головним чином, під впливом досліджень психологів і досягнень педагогіки наприкінці 50-х і особливо в 60-і роки минулого століття й особливо актуалізувався в даний час у вигляді суб’єкт-суб’єктної взаємодії в межах методики навчання.

Отже, проведений дефінітивний аналіз дає підстави стверджувати, що зміст педагогічних понять “педагогічна технологія” і “методика навчання” мають багато спільного і разом із тим між ними є певні відмінності, про що свідчать наведені результати порівняльної характеристики зазначених понять (дивись таблицю 1).

Таблиця 1.

Порівняльна характеристика понять “методика” і “технологія”

Ознаки порівняння	Методика навчання	Педагогічна технологія
Парадигма	Сукупність рекомендацій з організації і здійснення освітнього процесу	Проект освітнього процесу

Визначення	Методика навчання окремої навчальної дисципліни – галузь педагогічної науки, яку слід розглядати як спосіб організації практичної та теоретичної діяльності суб'єктів навчання, зумовлений закономірностями та особливостями змісту навчальної дисципліни	Упорядкована відповідно до визначених структурних складових взаємодія учасників освітнього процесу, що має гарантовано забезпечити якість підготовки здобувачів освіти у вигляді сформованості в кожного з них певних компетентностей відповідно до визначених стандартів освіти та досягнення заздалегідь запланованих результатів навчання.
Спрямованість	На конкретну навчальну дисципліну чи на реалізацію визначених завдань	На універсалізацію підходів до здійснення освітнього процесу
Відтворюваність	Важко піддається відтворенню іншими педагогами (хоча окремі елементи методики можуть бути технологізованими), що пов'язане з особистісними якостями її авторів	Має властивість відтворюваності, тобто може бути успішно застосована педагогами за описом певної педагогічної технології
Ступінь деталізації	Не завжди можливо визначити чіткий алгоритм діяльності	Завжди може бути описана як деякий алгоритм (ланцюжок поєднаних дій педагога та здобувачів освіти, сукупність етапів і стадій)
Цілі	Формулює цілі навчання (виховання) через власну діяльність або через досліджуваний зміст (“навчити ...”, “вивчити матеріал...”)	Цілі навчання (виховання) формулюються діагностично – через прогнозування конкретного результату (“сформувати компетентності”, “сформувати певні професійно важливі якості” тощо)
Наявність зворотного зв'язку	Частіше за все на основі епізодичного контролю	Наявність систематичного оперативного зворотного зв'язку. Педагог регулярно контролює проміжні результати навчання на підставі чітких критеріїв
Зміст	Більш представлені цільова, змістова, якісна сторони	Більш представлені процесуальні, кількісні та розрахункові компоненти
Результат	Вихід реалізації методики навчання важко спрогнозувати, він залежить від багатьох, у тому числі непередбачуваних факторів	Вихід вдалого використання технології можна передбачити у вигляді досягнення запланованих результатів навчання та певною мірою гарантувати якість освіти.

Висновки. У статті, на засадах проведення дефінітивного аналізу загально наукових понять “технологія” і “методика”, розглянуто сутність, зміст та структуру таких педагогічних категорій: “освітні технології”, “педагогічні технології”, “технології навчання”, “методики навчання”, “методи навчання”. Особливу увагу приділено розкриттю сутності понять “педагогічна технологія” та “методика навчання”, проведено їх структурний, порівняльний аналіз та інтерпретовано їх зміст з урахуванням особливостей

застосування зазначених понять у педагогіці вищої військової освіти. При цьому педагогічну технологію представлено як упорядковану відповідно до її структурних складових взаємодію учасників освітнього процесу, що має гарантовано забезпечити якість освіти. Головним сенсом застосування ПТ є гарантований результат – визначений рівень сформованості відповідних компетентностей здобувачів вищої військової освіти як доведена ними здатність і готовність до виконання функціональних обов'язків на посаді за призначенням у військах (силах). Методика навчання, у свою чергу, являє собою сукупність відповідних методів та способів навчання, є важливим процесуальним складником педагогічної технології, що чинить безпосередній вплив на її ефективність і розглядається як спосіб організації практичної та теоретичної діяльності суб'єктів навчання, зумовлений закономірностями та особливостями змісту навчальної дисципліни.

Проведений дефінітивний і порівняльний аналіз понять “педагогічна технологія” та “методика навчання”, сприятимуть науково обґрунтованому і більш коректному впровадженню його результатів у педагогічну теорію та практику вищої військової школи.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гончаренко С.У. Український педагогічний словник. - К., 1997. - 375с
2. Глоссарий современного образования / Под ред. В. И. Астаховой. – Х. : ОКО, 1998. – 272 с.
3. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології: Навч. посіб. / І.М. Дичківська. – К. : Академвидав, 2004. – 352 с.
4. Загвязинский В. И. Теория обучения: современная интерпретация : Учебное пособие / В. И. Загвязинский – М. : Academia, 2001. – 192 с.
5. Монахов В.М. Методология проектирования педагогических технологий (аксиоматический аспект) / В.М. Монахов // Школьные технологии – 2000. – № 3.– с.57-71.
6. Моніторинг якості підготовки військових фахівців у вищих військових навчальних закладах та військових навчальних підрозділах вищих навчальних закладів Збройних Сил України: наук.-метод посіб. /А.М. Зельницький, О.А. Заболотний, Ю.І. Приходько та ін.; за заг. ред. І.В. Толока.: ХНУПС, 2017. – 244 с.
7. Падалка О.С. Педагогічні технології : Навчальний посібник для вузів / О.С. Падалка, А.С. Нісімчук, І.О. Смолюк, О.Т. Шпак. – К.: “Українська енциклопедія” ім. М.П. Бажана, 1995. – 253 с. – С. 137.
8. Пометун О.І. Інтерактивні технології навчання: теорія, практика, досвід : методичний посібник / О. Пометун, Л. Пироженко. – К. : А.С.К., 2002. – 136 с.
9. Педагогічні технології у неперервній професійній освіті: Монографія / С.О. Сисоєва, А.М. Алексюк, П.М. Воловик та ін. // За ред. С.О. Сисоєвої. – К. : ВІПОЛ, 2001. – 502 с.
10. Слостенин В.А. Педагогика : [учеб. пособие для студ. высш. пед. учеб. заведений] / В.А. Слостенин, И.Ф. Исаев, Е.Н. Шиянов; [под ред. В.А. Слостенина]. – М. : Издательский центр “Академия”, 2002. – 576 с., с. 544-545

11. Вітченко А.О., Осодло В.І., Салкуцан С.М. Технології навчання у вищій військовій школі: теорія і практика: навч.-метод. посіб. / за заг. ред. професора В.М. Телелима. – К. : НУОУ ім. Івана Черняхівського, 2016. – 272 с.

12. Ягупов В.В. Компетентнісний підхід до підготовки фахівців у системі вищої освіти / В.В. Ягупов, В.І. Свистун // Наукові записки. Серія: Педагогічні, психологічні науки та соціальна робота. – 2007. – Том 71. – С. 3-8.

13. Великий тлумачний словник сучасної української мови / уклад. і голов. ред. В.Т. Бусел. – К.; Ірпінь: ВТФ «Перун», 2001. – 1440 с.

REFERENCES

1. Honcharenko, S.U. (1997). *Ukrainskyi pedahohichnyi slovnyk [Ukrainian Pedagogical Dictionary]* K. : Lybid, 375 (in Ukrainian).

2. *Glossariy sovremennogo obrazovaniya [Glossary of Contemporary Education]*, Pod red. V.I. Astahovoy. – H. : OKO , 1998 (in Russian).

3. Dychkivska I. M. *Innovatsiyni pedahohichni tekhnolohiyi [Innovative pedagogical technologies]: Navch. posib. / I. M. Dychkivska. – K. : Akademvydav, 2004, 352 (in Ukrainian)*

4. Zagvyazinskiy V.I. *Teoriya obucheniya: sovremennaya interpretatsiya : Uchebnoye posobiye [Theory of Learning: Modern Interpretation] / V. I. Zagvyazinskiy – M. : Academia, 2001. – 192 s.(Russian)*

5. Monakhov V.M. *Metodolohiya proektirovaniya pedahohicheskikh tekhnolohiy (aksiomaticheskiiy aspekt) / V.M. Monakhov // Schools technology – 2000. – № 3.– s.57-71.*

6. Zelnytskyi, A.M., Zabolotnyi, O.A., Prykhodko, Yu.I. (2017). *Monitorynh yakosti pidhotovky viiskovykh fakhivtsiv u vyshchykh viiskovykh navchalnykh zakladakh ta viiskovykh navchalnykh pidrozdilakh vyshchykh navchalnykh zakladiv Zbroinykh Syl Ukrainy [Monitoring of Training Quality of Military Specialists in Higher Military Educational Establishments and Military Educational Units of Higher Educational Institutions of the Armed Forces of Ukraine]* Kharkiv : KhNUPS, 244 (in Ukrainian).

7. Padalka O.S. *Pedagogichni tekhnologii [Pedagogical technologies] : Navchal'niy posibnik dlya vuziv / O.S. Padalka, A.S. Nisimchuk, I.O. Smolyuk, O.T. Shpak. – K.: “Ukrains'ka entsiklopediya” im. M.P. Bazhana, 1995, 253 (in Ukrainian).*

8. Pometun O. *Interaktivni tekhnologii navchannya: teoriya, praktika, dosvid [Interactive educational technologies : theory, practice, experience] : metodichniy posibnik / O. Pometun, L. Pirozhenko. – K. : A.S.K., 2002, 136 (in Ukrainian).*

9. *Pedagogichni tekhnologii u neperervniy profesiyniy osviti : Monografiya / S.O. Sisoeva, A.M. Alekseyuk, P.M. Volovik ta in. // Za red. S.O. Sisoeva. – K. : VIPOL, 2001, 502 (in Ukrainian).*

10. *Pedahohyka [Pedagogy]. Ucheb. posobyе dlya stud. vyssh. ped. ucheb. zavedenyy / V.A. Slastenyn, Y.F. Ysaev, E.N. Shyyanov; Pod red. V.A. Slastenyina. - M.: Yzdatelskyy tsentr "Akademyya", 2013, 576 (in Ukrainian).*

11. Vitchenko, A.O., Osodlo, V.I., Salkucan, S.M. (2016). *Tehnologiyi navchannya u vishij vijskovij shkoli: teoriya i praktika [Technologies of Education in Higher Military School: Theory and Practice: Tutorial Manual] K. : NUOU im. Ivana Cherniakhovskoho, 272 (in Ukrainian).*

12. Yahupov, V.V. (2007). *Kompetentnisnyi pidkhid do pidhotovky fakhivtsiv u systemi vyshchoi osvity [Competency Approach to the Specialists' Training in the System of Higher*

Education] Naukovi zapysky. Serii: Pedahohichni, psykholohichni nauky ta sotsialna robota, Tom 71, 3-8 (in Ukrainian).

13. Velykyy tлумachnyy slovnyk suchasnoyi ukrayinskoji movy [Definition Dictionary of Modern Ukrainian Language]/ uklad. i holov. red. V.T. Busel. – K.; Irpin: VTF «Perun», 2001. – 1440 s. (in Ukrainian)

РЕЗЮМЕ

Андрей Зельницкий,
кандидат педагогических наук, профессор
Владимир Олиферук,
Лариса Левицкая
Национальный университет обороны Украины
имени Ивана Черняховского

Педагогические категории "технология" и "методика": дефинитивный и сравнительный анализ

Статья посвящена анализу логических определений, которые содержат существенные признаки категорий "технология" и "методика", их интерпретации и уточнения содержания относительно особенностей применения указанных понятий в педагогике высшего и высшего военного образования. Проведен сравнительный структурный анализ общих педагогических категорий "технология" и "методика".

Рассмотрено соотношение понятий "образовательные технологии", "педагогические технологии", "технологии обучения", "методики обучения", "методы обучения", которые являются важными процессуальными составляющими педагогической системы в контексте качества образования и образовательной деятельности высших военных учебных заведений и военных учебных подразделений высших учебных заведений.

Ключевые слова: "технология", "образовательная технология", "педагогические технологии", "технологии обучения", "методика", "методы обучения".

SUMMARY

Andrii Zelnytskyi,
PhD (Pedagogical Sciences), Professor
Volodymyr Oliferuk,
Larisa Levickaja
National Defence University of Ukraine
named after Ivan Cherniakhovskiy

Pedagogical categories "technology" and "methodology": definitive and comparative analysis

Introduction. *The article deals with the analysis of logical definitions, which contain the most significant features of the categories "technology" and "methodology", their interpretation and clarification regarding the application peculiarities of these concepts in the pedagogy.*

Purpose. *The purpose of the article is to study pedagogical concepts of "technology" and "methodology", refining their essence, improving the content and introducing them into the*

scientific circulation of the sphere of higher military education based on conducting relevant definitions and comparative analysis.

Methods. *Theoretical methods such as analysis and synthesis, generalization and systematization, analogies, idealization, abstraction were used during research.*

Results. *The essence, content and structure of the following pedagogical categories: "educational technologies", "pedagogical technologies", "learning technologies", "teaching methods" are also considered in the article on the basis of structural, comparative, analysis and interpretation of the usage peculiarities of the above mentioned concepts in the pedagogy.*

Originality. *Definitive and comparative analysis of such pedagogical categories as "technology" and "methodology" have been provided.*

Conclusion. *The article deals with the defining analysis of general scientific concepts such as "technology" and "methodology". The special attention is paid to the disclosure of the essence of the category "pedagogical technology", where the key component is the competence of the student of higher military education in the context of the his training quality in higher military educational establishments and military training units of higher education institutions.*

Key words: *technology, education technology, pedagogical technologies, innovative teaching technology, learning technology, method, methodology.*